

I dècèiza dè Baou (Izërâblho) = (La désalpe de Balavaux)

Autor(en): **Djoorën-Môsson**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **Le nouveau conteur vaudois et romand**

Band (Jahr): **87 (1960)**

Heft 4

PDF erstellt am: **22.07.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-231788>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Pages valaisannes

I dècèiza de Baou (La désalpe de Balavaux)

(Izërâblho)

Kan ëi lhya pa myë d'ërba, è moûntanyâr fan savëi ëi dèrètteur kyë fô apèitche pô'à dècèiza. Kan lhè toth' prèth', i dèrèchon fé pôblhëyië ékyëryë è dzor è yë zèöure pô'è konto è yà dècèiza.

O dzor döü konto, è z'arllÿin (öü arloûi = chë kyë lhan poïa) dëivon bälhyë 'na mârka de famëlhë po tzëkyë loth' kyë lhan drëi.

Oûn loth', öü bïngn' oûn kô, kômë dezan, lh'ïre : trë fromâdo, ôna tyéta de sëryë è y'ôna pyoota de bërro.

I kô sè dëvëjève ën kôlhëryë, ora ën déci. Pô'è frâchon de kô, è z'intèrècha s'arrindzon ëntr'örth' po bälhyë à mârka : E z'oûn l'atzëtton de kôlhëryë kyë d'âtro ëi vënzon. De yâdo oûn s'ënpronte de kôlhëryë por avöyïë è kô, è y'à dècèiza oûn sè pârthâdze d'apri cën kyë tzakoun lh'a drëi.

O premyë dzor, öü korën d'à mâtenâ, i portzëroth' mîne-bâ è kâion tan ky'öü

vyâdo. Apri-midzor, tzakoûn va kyéréi è chô modzon è yë savouë vatze. Endëman, lhè i gran dzor ! E z'oûn van tan ky'öü màyingn' à vëlhë ; d'âtro son matëni o matïngn'. De bon'ëöüra, i sâlhon à gran-tïre. Kan tôëth' è kô son ënrëntcha è z'oûn apri è z'âtro, youn dëi dèrètteur prën o satzon dëi mârkyë è, yë-n'oo brâçlhën è sakovën, ën mëth' yôna söü tzëkyë kô. Epoûi-âdon tzakoûn brëtze à savoua mârka po rëkônyïtre o chô loth. Dëvan ky'ëvâ, cëth kyë lhà de rëklama-chon à fére, dëi s'annonchë de sôëite. Apri cën, tzakoûn rëtïre à savoua martchandéi.

E mountanyâr è yôna partcha de stëöü z'omo è de stë fëmâi lh'an fé de boone tëryë pè'ë barëlhe de cé d'Eïtron, è pè'ë fyôve de garzën kyë salhon d'à fatta öü bïngn' döü bissà : son tïmingn' pyon, van ën trabëtzen ; è z'oûn lh'âasson rôbatâ o sëryë, d'âtro o bërro. E pouï, tôëth' s'apèitton por êmodâ.

Chë kyë lh'an o môëth, tzardon so'o môëth' ; d'âtro söü de rloûide öü söü à tzârgossa, sô'à krëtze, è so'o dzërlo. En-dà pari de chë kyë lh'an à fëçâ po porthâ o sëryë.

Kan son prèth', s'ëmodon è z'oûn apri è z'âtro toth' ghyë, è-n'ouëtzën ; è moûntanyâr frë kômë de rouze, avo'â plhoûn'ma de çlhëizan öü tzapé.

Bâ öü vyâdo, i fan tôëth' tïmingn' fyéta : è z'oûn ën bèvën oûn vëirro, d'âtro ën sè rëgälën de cën d'à dècèiza ! O-n'an, oûn dyöörth' kyë lh'avan oûn tïmingn' grô nhörrïngn', lh'ïron dzà êmodâ, è lh'avan ouëlhâ oûn kô sô'à gran-tïre !...

Cigares

Depuis six générations
les bons Vaudois

GRANDSON

fument les 4/3 légers

4/3 forts

VAUTIER FRÈRES & Cie 1832

Maison fondée en 1832

Oïen, nh'avingn' o plhèizéi dè fèlècitâ o kôzéingn' Pyêrro d'à Katréingn' kyè fé à vèntèçlhîntchèma kanpanyè kômè mouñtanyâr. Nh'in sôètingn' kyè pouïsse tornâeno oûnkôr vèntèçlhéïn'y'an di oora !

Nhò vôiingn'-pari avèi oûn bon sôvènéi rëkônyèssèn po tôèth' chë mèssâdo kyè lh'an passâ tan dè sèizon pè chë krôè kazïngn', chë pouïrre garètè, è pè dèzô'è z'ârze, dèvan kyè fouïssan zöü fètè sôtte !...

E kâtro bërddjè kyè dèvan vouârdhâ è bôtte byèn bôtônyè po sörvèlhyè chë kroïe pantïre ky'oûn kou dè kôrna öü dè mörro dèrrotchève !... Vâtzerouï, vatzèran, soportchèöü, dërry'èi-vatze pôan avèi bon tèingn' o dzor, kan fé bon-tèingn', mé, môzâ-yé kyèna vyà i mînon, kan fé krôè tèingn' è ky'é byétché tormènton ! Passâ myè dè dou mèi sèn sè dèpôlhyé, drôméi to-ryon pè dè krôè djïtro dèzo'è z'ârze !

Vërri tôdoon êmochon döü vatzèrouï bälhèn à premïre souïe o dzor dè pôié !... Sè sèntèsson pou-dè-fé dèvan à rèsponsabilité d'ôna vatzèréi dè 250 tyétè !... i mèlhhèöü döü bïngn' deï kômônî ! Vâïo-oûnkôr o vatzèrouï, tyéta nhouâ, bâton an man, sargattïre sô'ètchèblhâ, sè sènyè è préyié dèvan kyè sakyèöüire à sargattïre, mèttrèbâ à pantïre è s'èmodâ avô'è z'èïmaryè an man ! Pâ ôna vâtze èi passâve dèvan ! Mûzo-souïro ky'è z'andze-gardien è y'è boone z'ârme lh'ïron d'ëntor ! Lhè pâ po rën kyè pèrthoth', è prïre sè dèrindzon à pöyïe por âa bënëi è mouñtanyè !

E mèssâdo döü kazïngn', Pâto, pâtorèth', kyèöülo, pôrtchè, mètralyeur, portzèroth', ranfoorth', sè lh'ïron tïmingn' myè à rëdoû, lh'avan pâ à vyà tan brâva : sovèn lh'avan è züi rodo, bôrlâ d'à fômïre döü bou pâ sè !

Vyà dûra, péiniblhâ, mé brâva, san'na, öü bon-air, prï döü Bouñ-Djô, ky'è vouârdhèsse d'à mädéi, d'à förra è dèi grïlho !

Août 1959.

Djoorën-Môsson.

Four rire un brin...

La neige de Provence

L'hiver dernier, un Suisse passait dans le Midi, pendant une courte bourrasque de neige. Il était là avec un Marseillais qui soutenait que, malgré cette neige importune, son pays est bien exempt de tous les frimas du Nord. Alors, le Suisse :

— Mais regardez donc tomber cette neige...

Le Marseillais en ramasse une poignée, la manipule avec indifférence, la rejetant à terre :

— Té, mon bon, c'est bien de la neige, y a pas à dire, mais sentez-la donc... elle n'est pas froide !

A la Bonne petite Boutique

LAITERIE CENTRALE AU 4 DE LA MADELEINE, LAUSANNE

« Chez Fritz »